

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. JAKUBA APOSTOŁA

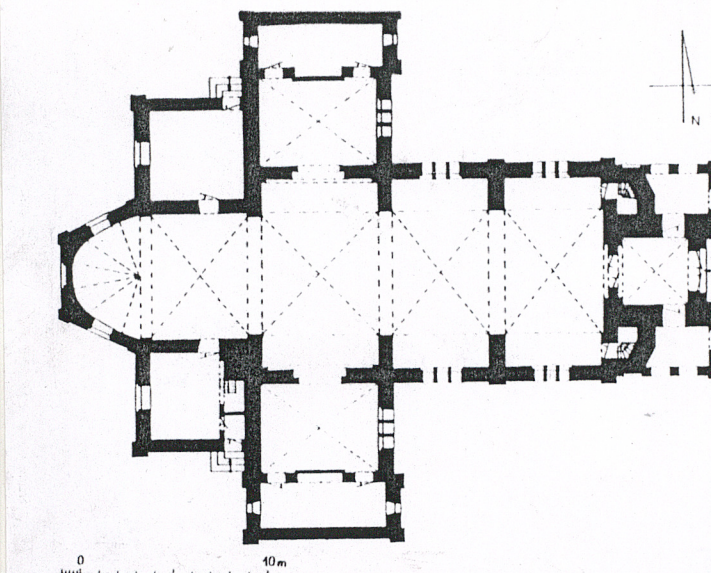
2. Czas powstania

1914 - 1921

3. Miejscowość

SINIARZEWO

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Siniarzewo

nr hipoteczny

lub. ewid. gruntów

5. Przynależność administracyjna

województwo Kujawsko – pomorskie

pow. *Aleksandrowski*
gmina Zakrzewo

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Świniarowo lub Świniarzewo
do ok.1789 r.

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975 bydgoskie
województwo

powiat Aleksandrów Kujawski

8. Właściciel i jego adres

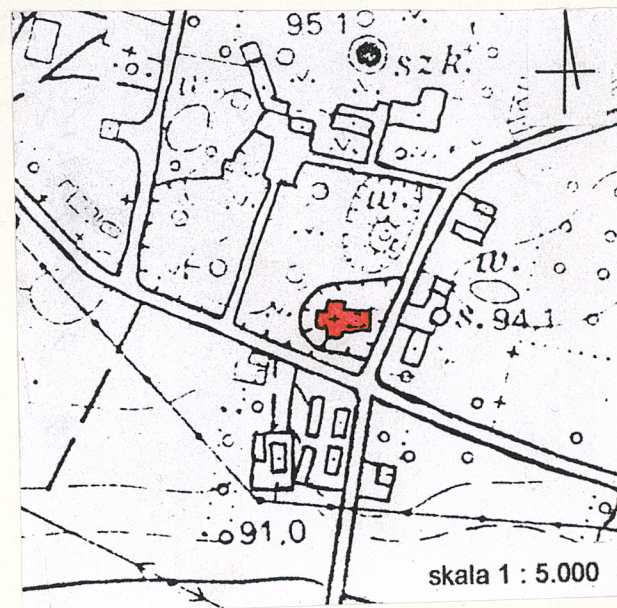
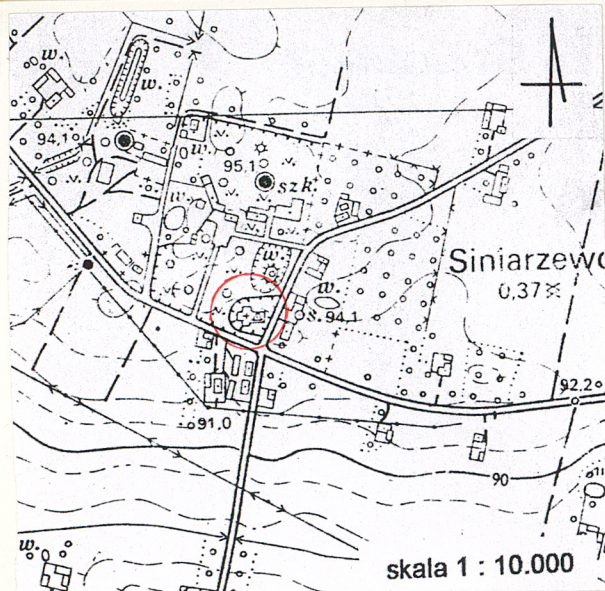
Parafia rzymskokatolicka p.w.
św. Jakuba Apostoła, Siniarzewo
diecezja włocławska

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr data

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Początek wsi ok. poł. XIII w. Przed 1261 r. należała do posiadłości cystersów z Łądu. Parafia powstała przed 1325 r., należała do archidiekanatu włocławskiego. Pierwszy drewniany kościół otrzymał wezwanie św. Jakuba Apostoła, erygowany w 1332 r.(?). Do XV w. należał jeszcze do wsi Gosławice i Ujma. Do 1766 r. odbudowany ok. 5 razy. Parafie utworzono na przełomie XIII/XIV w. Ok. 1400 r. wzniesiono nową świątynię z fundacji plebana Michała ze Służewa. W 1422 r. uległa ruinie. Odbudowywana od 1426 r. do XVI w. W 1518 r. odbudowana przez proboszcza siniarzewskiego Marcina Bodzanówko, zwanego Mięskowicz, pod wezwaniem św. Jakuba Apostoła i Matki Bożej, św. Marcina bpa, św. Leonarda, św. Katarzyny, św. Barbary, św. Perpetui i św. Feliksy. W XVI/XVII w. właścicielami Siniarzewa i kolatorami parafii była rodzina szlachecka Zakrzewskich – zwolenników protestantyzmu. W 1584 r. po śmierci proboszcza a zarazem kanonika kruszwickiego Michała Wysockiego, Feliks Zakrzewski odebrał grunt plebański, a kościół okradł. Przed 1594 r. sprzedał kościół właścicielowi wsi Ruszki (parafia Kościelna Wieś) Ruszkowskiemu, który go przeniósł do swojej posiadłości. Biskup Hieronim Rozrażewski (1581-1600 r.) wniósł skargę do Sadu Ziemińskiego w Brześciu i do Trybunału Koronnego w Piotrkowie, gdzie w 1596 r. wygrał z nakazem odbudowy świątyni przez Zakrzewskiego. Po śmierci biskupa Zakrzewski nie wypełnił ugody. W 1642 r. wzniesiono z fundacji nowego właściciela Jana Umińskiego drewniany kościół.

c.d. wkładka nr 1.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrza, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA : kościół z prezbiterium skierowanym na zachód usytuowany na wzniesieniu przy skrzyżowaniu głównych dróg w centrum miejscowości. Otoczony drzewami oraz tynkowanym murem z cegły z bramą i furtką od wschodu i furtką od północy. W sąsiedztwie : od wschodu przez ulicę plebania, od północy szkoła podstawowa otoczona parkiem podworskim, od zachodu sąsiaduje z budynkiem Straży Pożarnej.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA :

- ściany : murowane z cegły (z cegielni w Aleksandrowie Kujawskim), w wątku krzyżykowym, na zaprawie wapiennej, wewnątrz tynkowane.
- sklepienia : w nawie i prezbiterium - krzyżowe na gurtach, w kaplicach i kruchcie – krzyżowe;
- wieżba dachowa : wieszarowa (?);
- dach : nad nawą – dwuspadowy, siodłowy, zakrystie i krużganki – dwuspadowy, kaplice i aneksy – trzyspadowy, prezbiterium – pięciospadowy, wieża – namiotowy; pokrycie – blacha ocynk;
- posadzki : terakota – ośmioboczne białe płytki łączone czarnymi kwadratami;
- schody : zewnętrzne- betonowe, wewnętrzne – dwubiegowe (na ambonę i chór);
- okna : metalowe z podziałem geometrycznym; w prezbiterium i zakrystiach pojedyncze w formie arkady zakończonej półkoliście; w nawie i kaplicach triforium z wyższą centralną arkadą;
- drzwi : wewnętrzne drewniane 1 skrzydłowe, w kaplicach zwieńczone półkolistym nadświetłem dzielonym promieniście szczeblinami; zewnętrzne – główne dwuskrzydłowe, metalowe, boczne drewniane jednoskrzydłowe;;

RZUT : na planie krzyża łacińskiego, jednonawowy, trzy przęsłowy z dwiema kaplicami bocznymi z aneksami przy 3 przęsle od wschodu, od zachodu węższe prezbiterium dwuprzęsłowe zamknięte od zewnątrz trójbocznie, od wewnątrz wycinkiem koła, z przyległymi po bokach zakrystiami. Od wschodu do nawy przylega kwadratowa niewielka kruchta z 2 krużgankami po bokach i klatkami schodowymi.

BRYŁA : zwarta, w której można wyodrębnić trzy podstawowe części : wieżę z dwoma niskimi krużgankami, korpus nawy oraz masywne kaplice z aneksami i prezbiterium z zakrystiami. Ściany budowli na cokole, dzielone lizenami, zwieńczone gzymsem okapowym z 2 rzędami motywu ząbków kostkowych.

ELEWACJE : - frontowa : jednowieżowa z dwoma krużgankami z narożnymi ukośnymi przyporami, trzyosiowa z wejściem głównym na osi w półkoliście zamkniętym uskokowym portalu, po bokach krużganki z pojedynczymi arkadami. W II kondygnacji – dwuosiowa z 2 oknami, zwieńczona trójkątnym szczytem z krzyżem; III kondygnacja węższa, jednoosiowa z triforium na osi. Narożniki akcentowane lizenami, w zwieńczeniu ściany elewacji gzyms koronujący.

- boczne : wieży , nawy, kaplic, zakrystii i prezbiterium z obu stron analogiczne; Elewacja wieżowa : w przyziemiu krużganki trzyosiowe z 2 arkadami i płyciłą arkadową; II i III kondygnacje analogiczne jak w elewacji frontowej, jedynie brak krzyża w zwieńczeniu II kondygnacji. Nawa : dwuosiowa, dzielona lizenami z triforiami na osi. Kaplice : z niższym o połowę aneksem, z narożnymi ukośnymi przyporami i lizenami.

c.d. wkładka nr 1.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 4000 m ³	415 m ²	funkcje sakralne	funkcje sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.) bieżące naprawy i remonty		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <ul style="list-style-type: none"> - ściany – w dolnej części zawilgocone; - na sklepieniach niewielkie zacieki; - więźba dachowa – część elementów zniszczona; 	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Wymienić zniszczone elementy więźby dachowej oraz pokrycie dachu;			

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

23. Uwagi różne

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

tekst Sławomir A. Kamiński, październik 1999 r.
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Sławomir A. Kamiński, październik 1999 r.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Sławomir A. Kamiński, październik 1999 r.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów archiwum fot. SOZ - Włocławek

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Bibliografia

A. Kamińska, Z dziejów parafii Siniarzewo. Praca mgr na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie, W-wa 1999 r.
Rocznik Diecezji Włocławskiej, Rok 1991, s. 148.

25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

26. Załączniki

wkładki nr 1-4

1. Miejscowość.....Siniarzewo	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. JAKUBA APOSTOŁA	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) c.d. pkt 12 i pkt 13
2. GminaZakrzewo		
3. WojewództwoKujawsko - pomorskie		

c.d. pkt 12.

Konsekrowany w 1676 r. przez bpa chełmskiego, administratora diecezji włocławskiej Stanisława Dębskiego W 1829 r. kościół potrzebował dużych napraw, które przeprowadził kolator Wiktoryn Bogusławski. Rok później zbudowano nową zakrystię. Od poł. XIX w. parafia miała stałego proboszcza, wtedy też dobudowano 2 kaplice : Matki Bożej i św. Rocha poświęcone w 1863 r. Ks. Aleksy Hoffman w parafii liczącej 1400 dusz w latach 1914 – 1921 wznosi nowy murowany kościół w stylu neogotyckim oraz plebanię. Kościół konsekrowano 28.08.1921 r. w uroczystość Matki Bożej Częstochowskiej, przez bpa sufragana włocławskiego Wojciecha Owczarka, który nadał nowe wezwanie M.B. Częstochowskiej i poprzednie św. Jakuba Apostoła. W czasie wojny kościół zamknięto i zamieniono w spichrz na zboże. Zdołano zabezpieczyć paramenty liturgiczne. 25.01.1945 r. Siniarzewo wyzwolono, a kościół uporządkowano.

c.d. pkt 13.

Elewacje boczne kaplic od wschodu : z triforium na osi i niewielkim oknem na osi aneksu; od zachodu przylega niższa zakrystia z narożnymi lizenami, z wejściem przy ścianie kaplicy i płyciłą arkadową na osi elewacji, w elewacji zachodniej na osi okno. Prezbiterium zamknięte trójbocznie z narożnymi lizenami i pojedynczymi oknami na osiach elewacji bocznych i płyciłą arkadową w elewacji zachodniej.

WNĘTRZE : korpus nawowy trzyprzęsłowy, dzielony parami wewnętrznych przypór, głęboko wchodzących w nawę i tworzących niższe wnęki otwarte do nawy szerokimi arkadami, Na przyporach lizeny przechodzące na sklepieniu w gurdy. W przęśle trzecim od wschodu w ścianach bocznych wysokie uskokowe arkady prowadzące do kaplic z ustawionym na wprost ołtarzem i drzwiami po bokach. Od zachodu do nawy oddzielone łukiem tęczowym przylega prezbiterium . Na łuku tęczowym od pd. strony ambona z wejściem przez zakrystię przyległą do prezbiterium. Zakrystie przylegają na szerokości I przęsła do prezbiterium. Południowa zakrystia posiada wydzielony korytarz z przejściem do kaplicy. Wnętrz tynkowane i polichromowane : ściany z lamperiami w kolorze kremowym, wnęki i płyciny : żółtym i białym, lizeny z szablonowym ornamentem akantowym : niebiesko – kremowo – beżowym. Na ścianach bocznych prezbiterium I przęsła ornament akantowy w układzie antytetycznym.

WYPOSAŻENIE : w stylu klasycystycznym z elementami rokokowymi pochodzącymi z poprzednich kościołów : ołtarz główny, 2 boczne, ambona, chrzcielnica, organy.

INSTALACJE : elektryczna.

Wkładkę założył: Sławomir A. Kamiński, październik 1999 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: archiwum fot. SOZ - Włocławek

1. Miejscowość Siniarzewo
 2. Gmina Zakrzewo
 3. Województwo Kujawsko - pomorskie

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)
 KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW.
 JAKUBA APOSTOŁA

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
 fotografie

5.

6.

7.

5. Elewacja wieżowa od strony wschodniej.

6. Elewacja wieżowa z krużgankami od strony południowej.

7. Elewacja południowa – widok na prezbiterium, zakrystię i fragment kaplicy.

Wkładkę założył: Sławomir A. Kamiński, październik 1999 r. ...
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: archiwum fot. SOZ . . . Włocławek.

1. Miejscowość.	Siniarzewo	4. Obiekt (nazwa i adres)	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. JAKUBA APOSTOŁA	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)	fotografie
2. Gmina	Zakrzewo				
3. Województwo	Kujawsko - pomorskie				

8.

9.

10.

8. Elewacja północna – widok na kaplicę i wieżę.
 9. Elewacja północna – widok na zakrystię.
 10. Elewacja północna – widok na nawę i kaplicę.

Sławomir A. Kamiński, październik 1999 r.

Wkładkę założył:
 (imię, nazwisko, data)

archiwum fot. SOZ - Włocławek

Miejsce przechowywania negatywów:

1. Miejscowość. Siniarzewo	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina Zakrzewo	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. JAKUBA APOSTOŁA	fotografie
3. Województwo Kujawsko - pomorskie		

11.

12.

13.

11. Wnętrze kościoła – prezbiterium i ołtarz główny.
 12. Wnętrze kościoła – nawa i chór muzyczny.
 13. Wnętrze kościoła – widok na kaplicę boczną.

Wkładkę założył: Sławomir A. Kamiński, październik 1999 r.
 (imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: archiwum fot. SOZ - Włocławek